

av Eva Olofsson m.fl. (V)

Våld mot papperslösa kvinnor

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kvinnor som lever i Sverige utan uppehållstillstånd och som har utsatts för mäns våld ska ha rätt till skyddat boende och stöd från myndigheterna utan att riskera utvisning.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kvinnors skydd mot våld och sexuella övergrepp bör stå över hot om utvisning genom att överordnas utlänningslagen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kvinnor som medverkar i en brottsutredning angående våldsbrott eller sexuella övergrepp ska beviljas tillfälligt uppehållstillstånd så länge förundersökningen eller domstolsprocessen pågår.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att handläggare på Migrationsverket ska få obligatorisk utbildning i genusmedveten asylprövning.

¹ Yrkande 1 hänvisat till SoU.

2 Kvinnor som saknar papper är osynliga

Människor gömmer sig av olika anledningar i Sverige. Det kan bero på att ansökan om asyl eller uppehållstillstånd avslagits och att det är omöjligt att återvända till det gamla hemlandet. Det kan också vara så att den gömda kvinnan eller mannen aldrig ansökt om uppehållstillstånd överhuvud taget. Det är oklart hur många människor som i dag befinner sig i Sverige utan uppehållstillstånd. Klart är att papperslösa människor far illa och riskerar att utnyttjas på olika sätt. De har dessutom få möjligheter att söka stöd och

hjälp från myndigheter och sjukvård eftersom de hela tiden riskerar att bli utvisade ur landet.

Klart är också att kvinnor som lever gömda utan papper ofta blir utsatta för våld och sexuella övergrepp av män. Denna grupp av kvinnor har ofta ingen möjlighet att söka hjälp från vare sig kvinnojourer eller myndigheter. Att polisanmäla ett övergrepp är helt omöjligt på grund av hotet om utvisning. Att de lever gömda och helt saknar rättigheter gör att dessa kvinnor befinner sig i en extra utsatt situation som dessvärre utnyttjas av män i närheten. Det kan vara en arbetsgivare som erbjuder svartjobb mot påtvingade sexuella tjänster eller en man som hon har en relation med som misshandlar henne. De ideella kvinnojourerna tar inte heller alltid emot kvinnor som saknar uppehållstillstånd. En anledning kan vara att kvinnojourerna inte får ersättning av kommunen för papperslösa kvinnor. Ofta krävs att kvinnan kontaktar socialtjänsten som betalar för kvinnans placering på kvinnojourens skyddade boende. Papperslösa kvinnor avstår hellre från att söka hjälp hos myndigheterna än att riskera att bli utvisade ur landet. I dag är den här gruppen kvinnor osynliga i samhället. Eftersom de helt saknar rättigheter är det i princip riskfritt för en förövare att misshandla och våldta en papperslös kvinna. Detta måste få ett slut.

3 Ta mäns våld mot papperslösa kvinnor på allvar

3.1 Alla våldsutsatta kvinnor har rätt till skyddat boende

Det är samhällets ansvar att ge alla våldsutsatta kvinnor rätt till stöd och skydd. Det går att läsa i flera internationella konventioner som Sverige anslutit sig till. I Göteborg är det numera möjligt för papperslösa kvinnor att söka sig till en kvinnojour i staden. I beslutet från kommunstyrelsen i Göteborg hänvisas till konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och deklARATIONEN om avskaffande av våld mot kvinnor. Vänsterpartiet anser att alla kvinnor som utsätts för hot, misshandel, utpressning, trakasserier eller sexuella övergrepp ska få skydd oavsett vilken kommun de bor i och oavsett om de är folkbokförda i kommunen eller inte.

Kvinnor som lever i Sverige utan uppehållstillstånd och har utsatts för mäns våld ska ha rätt till skyddat boende och stöd från myndigheterna utan att riskera utvisning. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vi anvisar i vårt budgetalternativ 30 miljoner kr årligen för att kommunerna ska ha ekonomisk möjlighet att ge även papperslösa kvinnor som utsatts för våld rätt till stöd och skyddat boende.

3.2 Utvisa inte våldsutsatta kvinnor

Många kvinnor kommer till Sverige med förhoppningen om ett bättre liv tillsammans med en svensk man som de träffat i sitt hemland. Men dagens utlänningslag gör att den kvinna som utsätts för våld av en man hon lever med och som bara har ett tillfälligt uppehållstillstånd i stället kan tvingas leva i en mardröm. I dag krävs det nämligen att förhållandet har varat i två år för att permanent uppehållstillstånd ska beviljas. Om den s.k. tvåårsregeln i Utlänningslagen som gör att kvinnor tvingas stanna kvar i relationer med våldsamma män för att få uppehållstillstånd skriver vi mer om i motion 2011/12:V441.

Det är omänskligt att kvinnor som utsatts för grova våldsbrott och sexuella övergrepp ska utvisas. I stället borde dessa kvinnor få uppehållstillstånd och möjlighet att börja ett nytt liv i Sverige. I många fall är det dessutom helt omöjligt för kvinnor som levt gömda i Sverige en längre tid att återvända till sina tidigare hemländer. De har helt enkelt inget att återvända till. Ofta har kvinnorna barn som även de tvingas leva gömda.

Vi anser att kvinnors skydd mot våld och sexuella övergrepp ska stå över hot om utvisning och därför bör överordnas utlänningslagen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Kvinnor som medverkar i en brottsutredning angående våldsbrott eller sexuella övergrepp ska vidare beviljas tillfälligt uppehållstillstånd så länge förundersökning eller domstolsprocess pågår. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vår inställning är självklart att kvinnor som utsatts för våldsbrott i första hand ska få permanent uppehållstillstånd.

4 Ta förföljelse på grund av kön och sexuell läggning på allvar

Asylsökande kvinnor och flickor utgör en stor andel av världens flyktingar. Internationell flyktingrätt och policy är tydlig. Alla människor, oavsett kön eller sexuell läggning, ska ha lika rätt till flyktingstatus och skydd mot könsrelaterat våld och andra allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter. Trots detta har kvinnor, flickor och HBT-personer världen över svårt att få gehör för genusrelaterade asylskäl. Den manlige

heterosexuelle flyktingen är fortfarande oftast norm, även i Sverige. När kvinnor och HBT-personer bedöms enligt samma norm kan det leda till att deras speciella asylskäl inte uppmärksammas. Ett exempel är att kvinnors politiska aktiviteter i hemlandet inte alltid ser likadana ut som mäns. Trots det kan situationen för kvinnan i hemlandet som hon tvingats fly ifrån vara lika hotfull som för en man. Kvinnor och HBT-personer utsätts också ofta för förföljelse och övergrepp på grund av sitt kön eller sin sexuella läggning. Det kan handla om hot om könsstympning eller tvångs gifte eller om systematiska våldtäkter som ett sätt att tvinga offret att underkasta sig olika normer i samhället.

För att ge asylsökande kvinnor och flickor ett effektivt skydd mot könsrelaterad förföljelse och rätt till skydd mot kränkningar måste handläggare av asylansökningar ha nödvändig kunskap. Därför bör handläggare på Migrationsverket få obligatorisk utbildning i genusmedveten asylprövning. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Mer om skydd från förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning skriver vi i motion 2011/12:V442.

Stockholm den 1 oktober

2011

Eva Olofsson (V)

Bengt Berg (V)

Marianne Berg (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Lena Olsson (V)

Mia Sydow Mölleby (V)